

Çok Amaçlı Toplum Merkezleri (ÇATOM)

Projenin amacı; kadınların sorunlarının farkına varmalarına, tanımlamalarına ve çözümü için inisiyatif kullanabilmelerine fırsat yaratmak; kadınların kamusal alana daha fazla katılımını ve kamusal hizmetlerden daha fazla yararlanmasını sağlamak; kadın istihdamını ve kadın girişimciliğini artırmak; kadını güçlendirerek fırsat eşitliğinin sağlanmasına katkıda bulunmak/cinsiyet dengeli kalkınma sürecini başlatmak ve bu yolla yerel koşullara uygun, katılımcı toplum kalkınması temelli tekrarlanabilir model/modeller geliştirmektir.

ÇATOM'larda; i) okuma-yazma, okul öncesi eğitimi, anne eğitimi, bilgisayar, beslenme, ev ekonomisi alanlarında eğitim programları, ii) sağlık eğitimi, kısmi ve gezici poliklinik hizmetleri gibi sağlık programları, iii) el sanatları, trikotaj, tekstil, kuaför, keçe işlemeciliği, yöresel bebek, gümüş işlemeciliği gibi konularda beceri geliştirici programlar, gelir getirici atölyeler ve kadın girişimciliğini destekleyici programlar, iv) sosyal yaşama katılımı destekleyen ve kadın bilincini oluşturmayı hedefleyen sosyal ve kültürel programlar, v) hedef grupların sosyal destek hizmetlerine (burs, yeşil kart, aynı yardım, resmi nikah vb.) ulaşmasını kolaylaştırıcı programlar uygulanmaktadır.

Her yıl çoğunluğu genç kız ve kadın olmak üzere ortalama 15 binden fazla kişi ÇATOM programlarına katılmakta; 50-60 bin kişi ÇATOM'lar aracılığıyla düzenlenen etkinlik ve hizmetlerden yararlanmaktadır.

Kasım 1995 yılından itibaren oluşturulan ÇATOM'lar aracılığı ile 2014 yılı sonuna kadar 272.556 kişiye ulaşılmıştır. Bu sayı ÇATOM programlarına katılanları ve sağlık hizmetlerinden yararlananları içermekte olup, mahalle/köy düzeyinde yapılan yaygın çalışmalar toplama dahil edilmemiştir.

ÇATOM'ların İl Bazında Dağılımı (2014)

İller	Kuruluş Yeri	Adet
Adıyaman	Fatih Mahallesi, Gerger İlçesi	2
Batman	Petrolkent, Yavuzselim ve Yeşiltepe Mahalleleri	3
Diyarbakır	Huzurevleri, 5 Nisan, Ziya Gökalp ve Fatihpaşa Mahalleleri ile Silvan, Çermik ve Ergani İlçeleri	7
Gaziantep	Şahinbey İlçesi (Merkez) ve Nurdağı İlçesi	2
Kilis	İslambey ve Ekrem Çetin Mahalleleri	2
Mardin	Meydanbaşı, Medrese-Gül, İstasyon mahalleleri, Dargeçit, Kızıltepe, Midyat, Nusaybin, Mazıdağı ve Ömerli İlçeleri	9
Siirt	Merkez, Şirvan ve Kurtalan İlçeleri, Kurtalan-Kayabağlar Beldesi	4
Şanlıurfa	Bağlarbaşı Mahallesi, Parmaksızlar Konutu, Bozova, Siverek, Suruç, Birecik, Hilvan, Ceylanınar ve Viranşehir İlçeleri	9
Şırnak	Merkez, Cizre, Beytüşşebap, İdil, Silopi ve Uludere İlçeleri	6
Toplam		44

ÇATOM'larda 2014 Yılında Gerçekleştirilen Önemli Faaliyetler;

- Bölge'deki 44 ÇATOM'un kurumsal alt yapılarının güçlendirilmesine yönelik çalışmalara devam edilmiştir.
- ÇATOM'lar arasında ortak çalışma, bilgi ve deneyim paylaşımı çalışmaları çerçevesinde il bazında koordinasyon toplantıları iki ayda bir gerçekleştirilmiştir.
- ÇATOM projesi için "Sosyal Etki Değerlendirme ve Stratejik Amaç" çalışması bağımsız bir firma tarafından yapılmıştır.
- Birim ÇATOM'ların ve çalışanlarının performansının değerlendirilmesi amacıyla bir çalışma yaptırılmıştır.
- Faaliyet raporlarının elektronik ortamda toplanmasını ve buradan izleme raporlarının oluşturulması için "İzleme Bilgi Sistemi" kurulmuştur.
- 2014 yılı içerisinde 76 program yürütülmüş olup, bu programlardan 34.422 kişi kayıtlı sayısına ulaşıldığı, 30.398 kişinin programları tamamlamıştır. Tamamlayan kişi sayısının kayıtlı kişi sayısına oranı % 88.30'dur.
- Dönem içerisinde kadınlar tarafında üretilen ürünlerin satışından toplam 524.096 TL gelir elde edilmiştir.
- 40 ÇATOM'da aldığı kurslar doğrultusunda meslek edinimi sağlanarak toplamda 440 katılımcının iş bulmasına, 69 katılımcının iş kurmasına zemin oluşturulmuştur. İş kuran ve iş bulan katılımcılar kuaförlük, tekstil sektörü ara elaman yetiştirme, çocuk bakıcılığı, otomasyon, sekreterlik hizmetleri gibi branşlarda istihdam edilmektedirler.
- 2014 yılında yaklaşık 880 kişinin burs alması sağlanmıştır.
- ÇATOM'lar aracılığıyla 2518 kişi eğitime yönlendirilmiştir.
- Yıl içerisinde 13.432 kişiye ayni yardım, 2708 kişiye nakdi yardımın ulaştırılması sağlanmıştır.
- Sosyal etkinlikler (gezi, piknik, konser, tiyatro vb.), özel gün kutlamaları (8 Mart kadınlar Günü, Anneler Günü, Öğretmenler Günü, vs.), Eğitimler (sağlık, kadın insan hakları, ürün tasarımı, hukuk eğitimi, aile danışmanlığı) kampanyalar (mavi kapak, sağlık, okula yönlendirme, ürünlerin tanıtımı ve satışı vb.) düzenlenmiştir. Bu çalışmalarla katılımcıların kaynaşması, bilinçlenmesi, ÇATOM 'un tanıtılması ve benimsenmesi amaçlanmıştır.
- ÇATOM'u tanıtmak, faaliyetler hakkında bilgilendirmek, kurslara katılımlarını sağlamak, katılımcıların maddi ve manevi ihtiyaçlarını belirlemek için hane ziyaretleri yapılmaktadır. Yıl içinde 6522 hane ziyareti yapılmıştır. Hane ziyaretlerini gönüllü eğiticiler, katılımcılar ve saha elemanları birlikte yapmışlardır.

- ÇATOM yönetimini etkin hale getirmek ve kadına yönetim becerisi kazandırmak amacıyla her yıl gerçekleştirilen kurul seçimleri yapılmıştır.
- Tüm ÇATOM'larda 8 Mart Dünya Kadınlar Günü etkinliği kutlanmıştır. Bazı illerde kamu ve yerel yönetimlerle işbirliği halinde kutlamalar yapılmıştır.
- Kadının Güçlendirilmesinde Yenilikler Projesi kapsamında ÇATOM sorumlularına yönelik "Temel Finans Eğitimi", Diyarbakır ve Mardin ÇATOM kurul ve eğitimcilerine yönelik "Toplumsal Cinsiyet Duyarlılığı" eğitimi verilmiştir.
- Türkiye Aile Planlaması Vakfı ile işbirliği içinde Kadın Sağlığı Eğitim Programı kapsamında eğitici eğitimi verilmiştir. Eğitime Mardin ve Diyarbakır ÇATOM'lardan saha elemanları ve ustaöğreticiler katılım sağlamıştır.
- Kilis İslambey ÇATOM'un "Yaşayan Çınarlara Uzanan Eller" ve Batman Yeşiltepe ÇATOM'un "Girişimci Kadınlar-3" adlı SODES projeleri uygulanmıştır.
- Midyat ve Dargeçit ÇATOM tarafından Birleşmiş Milletler Kadın Dostu Kentler Hibe Programı kapsamında hibe almaya hak kazanan "Yerel Yönetimlerde Kadın Temsili İçin Kadın Adaylarının Güçlendirilmesi" projesi 21 Şubat tarihinde başarılı bir şekilde sona ermiştir.
- Mardin ÇATOM'lar tarafından "GAP'tan Türkiye'ye Mezopotamya ve Kadın" kampanyası Mart ayında köy çalışmalarıyla başlatılmıştır. Bu kampanya, çeşitli etkinliklerle Haziran ayına kadar devam edecektir.
- Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı uygulamaları kapsamında 2014 yılı "Sağlıklı Yaşam ve Hareket Yılı" etkinliği yürüyüş programı birçok il ve ilçede düzenlenmiş olup Diyarbakır ve Şanlıurfa'dan bazı ÇATOM'lar katılım sağlamıştır. Program sonrasında Ziya Gökalp ve Fatihpaşa ÇATOM'da Step ve Aerobik kursu açılmıştır.
- Diyarbakır Fatihpaşa, Şanlıurfa Ahmet Yesevi, Şanlıurfa Parmaksız, Siverek, Suruç, Viranşehir ÇATOM'lar "Mavi Kapak" kampanyası yürütmüşlerdir.
- Şırnak Gençlik ve Kültür Evi gönüllüleri tarafından İdil, Cizre ve Şırnak Merkez ÇATOM'larda katılımcılara "Liderlik ve Aile İçi İletişim" eğitimi verilmiştir.
- Batman ÇATOM'lar, "Lise Diploması Olmayan Kadın Kalmasın" kampanyasını Valilik ve Milli Eğitim Müdürlüğü işbirliğiyle başlatmış ve 62 kişinin kayıt yapması sağlanmıştır. Ömerli ÇATOM ise "Eğitime Destek" kampanyası başlatmıştır. Bu kapsamda köy okullarına bilgisayar ve projeksiyon desteği verilmiş, giyim yardımları yapılmıştır. 298 çocuğa destek verilmiştir.
- TAP Vakfı ile yürütülen Kadın Sağlığı Eğitim Programı (KSEP) kapsamında Diyarbakır, Batman, Mardin, Siirt, Şırnak illeri eğitimcileri için bölgesel eğitim toplantısı 16.04.2014 tarihinde düzenlenmiştir. Toplantıya ÇATOM'lardan 17 ustaöğretici/KSEP eğitimcisi katılım sağlamıştır.

- Mardin’de bulunan 9 ÇATOM’un işbirliği ile Medrese Gül ÇATOM’un organizasyonunda “GAP’tan Türkiye’ye Mezopotamya ve Kadın” adlı bir kampanya düzenlenmiştir. Kampanya kapsamında Mardin’e bağlı 9 köyde eğitim çalışmaları yapılmış, 9 ÇATOM’dan 900 katılımcının katıldığı “kadın” konulu bir panel düzenlenmiş, açılış kokteyli yapılmış ve yürüyüş düzenlenmiştir.
- 21-23.05.2014 tarihleri arasında ÇATOM’lar ve Bölgede faaliyet gösteren kooperatiflerin temsilcilerinden oluşan 12 kişilik bir grup ile “Nallıhan Çalışma Gezisi” düzenlenmiştir. Gezi kapsamında Nallıhan’ın coğrafî, ekonomik ve kültürel yapısı ve Nallıhan Kooperatifinin kuruluşu ve faaliyetleri hakkında bilgi alınmıştır. Temelde oya olmak üzere her çeşit elışı, takı ve hediyeelik ürünün yanı sıra gıda malzemeleri üreten ve satan kadınlar ziyaret edilerek girişimcilik hikâyeleri dinlemiş ve ürünler incelenmiştir. Katılımcı kooperatif temsilcileri ve saha sorumluları Nallıhanlı kadın girişimcilerle fikir alışverişinde bulunmuş ve kendileriyle fikir-üretim-pazarlama sürecinin detaylarını tartışarak bu süreçte bireysel çaba-kooperatifleşme-bireysel inisiyatif-yerel dayanışma ve yerel yönetimlerin rolü ile ilgili tecrübelerini dinlemişlerdir.
- ÇATOM Koordinasyon toplantısı 25-27 Haziran tarihleri arasında Şanlıurfa’da yapılmıştır.
- ÇATOM’larda çalışan sorumlu ve eğitimcilerle “iş güvenliği ve sağlığı” konusunda eğitim verilmiştir. ÇATOM projesi kapsamında yapılan iş sağlığı ve güvenliğinin eğitim, risk analizi ve acil eylem planı çalışması tamamlanmıştır.
- Uçan Süpürge ile işbirliği içinde yapılan erken yaşta evliliklerin önlenmesi konulu çalışma kapsamında 35 kişi (ÇATOM sorumluları ve Şanlıurfa Kadın Kültür Merkezi sorumluları) eğitici eğitimi almıştır. Bahse konu eğitim, eğitimci aracılığıyla Bölgede 2650 kişiye ulaştırılarak yaygınlaştırılmıştır.
- 12-21 Haziran 2014 tarihlerinde GAP İdaresi Başkanlığı ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi ortaklığında Doğu’ndan İstanbul’a Kadın Eli Sergisi Sultanahmet Meydanı’nda düzenlendi. Sergiye 44 ÇATOM’dan katılım sağlandı. Etkinlik boyunca ÇATOM katılımcıları tarafından üretilen ürünlerin satışından 137.000 TL gelir elde edildi.
- 15-16 Mayıs tarihlerinde Diyarbakir Dedeman Otel’de yapılan, Kadir Has Üniversitesi, Google ve İnovasyon, Google Türkiye, Türkiye Kurumsal Sosyal Sorumluluk Derneği işbirliği ile düzenlenen Google STK Akademi web tasarımı Eğitimine 6 ÇATOM Sorumlusu katılım sağlamıştır.
- Yeşiltepe ÇATOM, Suruç ÇATOM, Mazıdağı ÇATOM, Ahmet Yesevi ÇATOM, Ekrem Çetin ÇATOM merkezlerinde Sevgi Battaniyesi isimli Sosyal Sorumluluk Projesi gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında 24 ihtiyaç sahibi ailenin bebek ve çocuklarının battaniye ihtiyacı karşılanmıştır.
- Medrese-Gül ÇATOM’da etüt merkezinden faydalanan ve evlerinde ders çalışma alanı bulunmayan çocuklar için ödev takip ve ders çalışma ortamı oluşturulması açısından ÖDEV ANNELİĞİ PROJESİ gerçekleştirilmiştir.

- Sınır il ve ilçelerinde faaliyet gösteren ÇATOM'lar, mültecilere yönelik insani yardım (gıda, giyim, bebek bezi gibi malzemeler) çalışmaları gerçekleştirmiştir. Kilis İslambey ÇATOM, Öncüpınar Mülteci kampında yaşayan kadınları, Valilikle yapılan işbirliği kapsamında ayda bir kere ÇATOM'da misafir katılımcı olarak kabul etmiş, kadınlara yönelik psiko-destek çalışması yapılmıştır.
- Uludere ve Viranşehir ÇATOM, yeni hizmet binalarına taşınmıştır.
- Siirt İli Şirvan İlçesinde faaliyet gösteren ÇATOM için yeni bir hizmet binası yaptırılmış ve bina, Aralık ayı içinde tamamlanmıştır.
- ÇATOM Projesinin resmi web sayfası hazırlanmış www.gap.catom.org ve Eylül ayı içinde sunuma açılmıştır.
- Sosyal medyada (facebook, twiter) ÇATOM Projesi resmi hesapları açılmıştır.
- ÇATOM Projesi kapsamında kamp içi ve kamp dışında yaşayan mülteci kadın ve çocuklara yönelik yapılan eğitim, sosyal destek, kamusal hizmetlere erişim ve insani yardım kampanyaları aracılığıyla 7.853 kişiye ulaşılmıştır.
- Proje kapsamında kırsal alanda yaşayan kadınlara ve çocuklara yönelik eğitim faaliyetleri, saç kesimi, bit taraması, KETEM'e yönlendirme gibi hizmet destekleri, okula yönlendirme, kitap toplama kampanyası gibi kampanyalar aracılığıyla 6.785 kişiye ulaşılmıştır.

GAP-ÇATOM Burs Projesi

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayan yoksul ve başarılı kız öğrencilerin burs desteği almasına aracılık edilerek;

- Eğitimde cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına katkı yapmak,
- Kız çocuklarını eğitim sürecine dahil etmek ve bu süreç içinde mümkün olduğunca kalabilmelerini sağlamak,
- Okur-yazar kadın oranının yükseltilmesine katkı sağlamak,
- Kadınların yaşam düzeyinin iyileşmesine katkıda bulunmak amacıyla ÇATOM'ların bulunduğu yerleşim alanlarında GAP-ÇATOM Burs Projesi yürütülmektedir.

2014-2015 Eğitim Yılı aylık burs miktarları ilköğretim (ilkoul, ortaoku) öğrencileri için 120 TL, lise öğrencileri için 130 TL, üniversite öğrencileri için ise 250 TL olarak belirlenmiştir.

Proje Kapsamında Burs Alan Öğrenci Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Öğrenci Sayıları				Toplam
	İlköğretim	Lise	Üniversite	Diğer	
2001-2002	133	17	-	-	150
2002-2003	207	48	15	-	270
2003-2004	443	82	27	8	560
2004-2005	533	100	27	21	681

2005-2006	543	135	38	20	736
2006-2007	609	150	48	14	821
2007-2008	632	155	63	55	905
2008-2009	825	211	111	3	1 158
2009-2010	845	221	121	5	1 192
2010-2011	870	238	130	3	1 241
2012-2013	973	341	233	--	1 550
2013-2014	973	341	233	--	1 550

Proje Kapsamında Sağlanan Burs Desteğinin (TL) Yıllara Göre Dağılımı:

Yıllar	Burs Miktarları (TL)			Toplam
	İlköğretim	Lise	Üniversite	
2001-2002	15.00	25.00	40.00	24.200
2002-2003	25.00	40.00	60.00	79.950
2003-2004	32.50	52.00	78.00	207.675
2004-2005	40.00	60.00	90.00	297.500
2005-2006	50.00	70.00	100.00	424.000
2006-2007	55.00	75.00	110.00	474.000
2007-2008	60.00	80.00	120.00	558.800
2008-2009	65.00	85.00	130	175.215
2009-2010	70.00	90.00	145.00	3.822.675
2010-2011	75.00	95.00	175.00	3.024,475
2012-2013	90.00	110.00	220.00	672.775
2013-2014	110.00	120.00	240.000	2.038.700
Toplam	1.982,675	658.990	382.810	12.000.000,00

2014 Yılı İçinde Gerçekleştirilen Önemli Faaliyetler:

- Raporlama döneminde, e posta yoluyla proje tanıtım çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Projeyi destekleyen sponsorlar, burs desteği verdikleri öğrencilere ve öğrencilerin devam ettikleri okullara aynı yardımlarda bulunmuştur.
- Bir burs veren, ihtiyaç sahibi çocuklara dağıtılmak üzere 600 takım eşofman Suruç ÇATOM'a göndermiştir. Suruç ÇATOM eşofmanların dağıtımını yapmıştır.

- Burs projesi sponsorlarından Türk-Amerikan Dostluk Derneği, Kilis ilinde bulunan köy okullarına dağıtılmak üzere 1.500 set kırtasiye, 5 bilgisayar ve 5 projeksiyon göndermiştir.
- Bir burs veren tarafından Van'da buluna köy okullarında dağıtılmak üzere 1.500 set kırtasiye, 2 bilgisayar ve 700 adet mont göndermiştir. Dağıtımlar Cizre ÇATOM tarafından gerçekleştirilmiştir.